

EDUKACINĖ PROGRAMA

„Skaityk išmaniai“

1. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Šiuolaikiniame technologijų amžiuje vaikai pamažu praranda poreikį skaityti, tuo pačiu prarasdami didžiules galimybes tobulėti ir įdomiai, turiningai leisti laisvalaikį. Skaitymas padeda vaikams lavinti kalbą, mąstymą, turtinti žodyną ir vaizduotę, plėsti interesų ratą, ugdyti emocijas, socialines ir moralines nuostatas, dėmesio koncentraciją, padeda kritiškai mąstyti, diskutuoti, formuoja vaiko požiūrį į gyvenimą, jį supantį pasaulį, save, skatina pažinimą. Visas šias asmenybės tobulėjimo ir augimo galimybes, panaudojant informacines technologijas, gali suteikti viešoji biblioteka, jos padaliniai ar skyriai, dirbantys su vaikais. Suderinus skaitymą su naujomis technologijomis, atsiranda galimybė knygą, skaitymą pristatyti kaip patrauklią, naujovišką, šiuolaikišką, laisvalaikio veiklą, kuri būtų įdomi paaugliams, o technologijų taikymas ir naudojimas skatinant skaitymą sudaro galimybę pritraukti daugiau jaunimo į biblioteką ir pačiam jaunimui daugiau skaityti, lavintis, tobulėti.

2. Programos tikslas

Skatinti skaitymą kaip įdomią, šiuolaikišką, patrauklią laisvalaikio praleidimo ir ugdymosi formą, panaudojant informacines technologijas ir naujas bibliotekos darbo su vaikais ir jaunimu galimybes.

3. Programos uždaviniai

1. Panaudojant bibliotekoje turimas informacines technologijas, supažindinti 5-9 klasių mokinius su elektroninėmis knygomis, jų skaitymo įrenginiais, skaitymo programėlėmis ir elektroninių knygų knygynais Lietuvoje ir pasaulyje.
2. Suteikti galimybę vaikams ir jaunimui bibliotekoje naudotis elektroninių knygų skaitymo įrenginiais, siekiant įvairiapusiškai patenkinti jų skaitymo poreikius, teikti praktinę pagalbą.
3. Skatinti skaitymą, kaip priemonę tobulinti bei gilinti savo žinias, kalbos, bendravimo įgūdžius, turiningą laisvalaikio praleidimo formą.
4. Pristatyti biblioteką, kaip modernią, šiuolaikišką erdvę vaikų ir jaunimo laisvalaikio, mokymosi, savęs tobulinimo vieta, kelti jos prestižą jaunimo tarpe, skatinti lankytis bibliotekoje ir skaityti knygas.

4. Programos turinys (įgyvendinimas: etapai arba temos, užsiėmimų pobūdis ir trukmė (teorija / praktika / kūrybinės užduotys).

Pirma diena.

- 1 tema: Kas tai yra elektroninė knyga, elektroninis rašalas, kuo eknuga skiriasi nuo įprastos popierinės knygos, jos privalumai ir trūkumai, lyginant su popierine knyga. Trukmė – 15 min.
- 2 tema: Elektroninių knygų ar tekstų skaitymo įrenginiai (kompiuteris, planšetė, mobilus telefonas, knygų skaityklė), jų privalumai ir trūkumai, skaitant eknugas. Trukmė – 20 min.
- 3 tema: Elektroninių knygų skaitymo programėlės, jų galimybės ir patogumas. Trukmė – 20 min.
- 4 tema: Lietuvos ir pasaulio elektroninių knygų knygynai, nemokamos eknogos vaikams ir jaunimui. Trukmė – 20 min.

Pertraukėlė – 10 min. (akių mankšta, poilsis)

Praktinės užduotys:

- elektroninių įrenginių (planšečių, skaityklių) išbandymas
- lyginamasis tyrimas „Ekologija ir knyga“ (pagal duotus faktus apskaičiuoti, kas labiau taupo gamtos išteklius ir yra ekologiškesnė – popierinė ar elektroninė knyga?)

Trukmė – 35 min.

Antra diena.

1 tema: Elektroninių knygų skaitymas

- paieška
- atsiuntimas
- atvėrimas
- skaitymas

Trukmė – 25 min.

2 tema: Darbo su knygos tekstu galimybės

- žymėjimas, pastabos, citatų išsaugojimas
- žodyno naudojimas
- reikšmės paieška internete
- bendrinimas internete (pasidalink su draugais)

Trukmė – 15 min.

Pertraukėlė – 10 min. (akių mankšta, poilsis)

Praktinės užduotys:

- susiieškoti knygą elektroniniame knygyne, atsisiųsti, skaityti. Trukmė – 25 min.
- išbandyti darbo su tekstu galimybes praktiškai. Trukmė – 25 min.

5. Renginio vieta, data ir laikas

Edukacinė programa vyksta Mariaus Katiliškio VB Informacijos ir mokymo skyriaus mokymų klasėje, taip pat gali vykti vaikų literatūros skyriuje. Turint reikalingas technologines priemones, edukacinę programą galima vesti ir mokyklose. Reikalingas bevielio interneto ryšio palaikymas. Datą ir laiką pasirenka programos dalyvių grupės vadovas (mokytojas ar kitas ugdymo specialistas), suderinęs su programos vykdytoju.

6. Programai vykdyti naudojama mokomoji medžiaga ir techninės priemonės:

6.1. Mokomoji medžiaga

Eil. Nr.	Temos	Mokomosios medžiagos pavadinimas	Mokomosios medžiagos apimtis
1 diena. 1.	Kas tai yra elektroninė knyga, elektroninis rašalas, kuo eknuga skiriasi nuo įprastos popierinės knygos, jos privalumai ir trūkumai, lyginant su popierine knyga	Skaidrės, tekstinė medžiaga	2 skaidrės, komentarai
2.	Elektroninių knygų ar tekstų skaitymo įrenginiai	Skaidrės, tekstinė, vaizdinė medžiaga	5 skaidrės, komentarai,

	(kompiuteris, planšetė, mobilus telefonas, knygų skaityklė), jų privalumai ir trūkumai		mokomasis filmukas
3.	Elektroninių knygų skaitymo programėlės, jų galimybės ir patogumas	Skaidrės, tekstinė medžiaga	1 skaidrė, komentarai
4.	Lietuvos ir pasaulio elektroninių knygų knygynai, nemokamos eknogos vaikams ir jaunimui	Skaidrės, vaizdinė medžiaga internete	12 skaidrių, komentarai
2 diena. 1.	Elektroninių knygų skaitymas	Skaidrės, tekstinė medžiaga, vaizdinė medžiaga internete	4 skaidrės, komentarai, interneto ištekliai
2.	Darbo su knygos tekstu galimybės	Skaidrės, tekstinė medžiaga, vaizdinė medžiaga internete	4 skaidrės, komentarai, interneto ištekliai

6.2. Techninės priemonės

Multimedija, planšetiniai kompiuteriai, elektroninių knygų skaityklės, bevielio interneto ryšio (WiFi) palaikymas (nesant galimybių, edukacinės programos praktinės užduotys gali būti atliekamos su turimais stacionariais kompiuteriais).

6.3. Reikalingos priemonės (nurodyti, kokias priemones dalyvis turi atsinešti)

Dalyviai, kurie turi savo asmenines planšetes ar skaitykles, gali atsinešti ir naudoti programos užduotims atlikti. Tai pat gali dalyvauti kaip programos vykdytojo pagalbininkai, paaiškinantys ir padedantys atlikti praktines užduotis savo draugams.

7. Programai rengti naudotos literatūros ir kitų informacinių šaltinių sąrašas

1. www.knygos.lt/elektronines-knygos
2. www.pegasas.ekps.lt
3. www.skaitykle.lt
4. <http://el-knygos.lt>.
5. www.lrytas.lt
6. www.grynas.delfi.lt
7. www.ebooks.knygininkas.lt
8. www.lt.wikipedia.org/wiki
9. www.knyguklubas.lt
10. <http://www.knygute.lt>
11. <http://www.skaitykle.lt>
12. <http://knyguojus.weebly.com>
13. <http://antologija.lt>
14. <http://ebiblioteka.mkp.emokykla.lt>
15. <http://lithuania-bologna.eu/lt>
16. <http://bumbam.weebly.com>
17. Naminukas: žurnalas 7-14 metų vaikams./ 2013 m. Nr. 2 (241), p. 12–13.

8. Dalyviai: V–IX klasių mokiniai, pedagogai, kiti suaugusieji, susiję su vaikų mokymu ir ugdymu. Esant pageidavimui, programoje gali dalyvauti ir mokinių tėvai, kiti suaugusieji, norintys išmokti naudotis elektroninėmis knygomis ir jų skaitymui pritaikytais įrenginiais.

11.1 Programos dalyvių tikslinės grupės	(Pažymėti X)
Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai	
II–V klasių mokiniai	X
V–VIII klasių mokiniai	X
IX–X klasių mokiniai	
IX–XII klasių mokiniai	
Kiti (nurodyti) <i>pedagogai, tėvai, auklėtojai.</i>	X

Edukacinės programos skaidrių pavyzdžiai:

Kas tai yra elektroninė knyga?

- **Elektroninė knyga** - tai ta pati knyga, kurią jūs skaitote atspausdintą popieriuje, tik išleista elektroniniu formatu. Paprasčiau – tai yra failas (ePUB, PDF, MOBI ir kt. formatu), kurį galima parsisiųsti, įsirašyti, atsidaryti ir skaityti elektroniniame įrenginyje.
- **Interaktyvi knyga** – skaitant ją, galima ne tik skaityti ir žiūrėti iliustracijas, bet ir liesti, spalvinti, judinti personažus, klausytis įgarsinto teksto, muzikos ir t.t.

Eknygų skaityklės privalumai:

- **Ekranas:** pagamintas naudojant E-rašalo technologiją, todėl nevargina akių, tekstas ryškus, panašus į popierinės knygos (pritaikyta skaitymui)

- **Dydis, svoris:** Vidutinės knygos dydžio (ekrano įstrižainė dažniausiai būna 6-7-8 coliai), nuo kelių šimtų gramų svorio.

- Įrenginys atsimena, kurioje knygos vietoje baigėte skaityti.
- Daugelis skaityklių turi žodynus, dažniausiai anglų kalbos.
- Galima keisti knygos šrifto dydį, paversti ekraną.
- Patogu išsisaugoti ir pasižymėti reikalingą citatą.
- Turi ir kitas mobilaus įrenginio funkcijas (internetas, muzikos klausymas, el. paštas...)

Trūkumai:

- **Trapumas:** kaip ir kiekvienas įrenginys, gali sudužti, įskilti, reikia saugoti nuo sutrenkimo, sušlapimo, šalto oro ir kt.
- Technologijos greitai tobulėja, turimi įrenginiai **sensta**, o nauji brangūs.
- Kol kas yra **mažai** eknųų lietuvių kalba.
- **Išsiskrauna** baterija (dažnai pačioje netinkamiausioje vietoje).

<http://www.skaitykle.lt/>

<http://antologija.lt/>